

การสำรวจความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน

The explore of demand to study master of science Program in Evaluation Methodology

ทรงเกียรติ เถนว่อง¹ สุภาพร เทียมบุญประเสริฐ² เกียรติยศ กุลเดชชัยชาญ³Tirongkheat Tanwong¹ Supaporn Tiambonprasert² Kaityios Kuldejchaichan³^{1, 2} นักวิชาการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University

E-Mail: throngkh@g.swu.ac.th และ supapornpo@g.swu.ac.th

³ อาจารย์ ดร. สาขาการศึกษาวิทยาศาสตรสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Lecturer, Ph.D., Master of Science Program in Health Science Education,

Siriraj Hospital, Mahidol University E-Mail: kaityios6637@gmail.com

Received: December 28, 2020; Revised: January 21, 2020; Accepted: May 5, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน ของพนักงานเอกชนและพนักงานราชการ และ (2) เพื่อต้องการศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมินของนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้าย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research methodology) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างจำนวน 842 คน ประกอบด้วยพนักงาน 413 คน และนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย 429 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ พนักงานและนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้าย มีความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรฯ เหมือนกัน คือ แผนการเรียนแบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้น เรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลาย เรียน 5 รายวิชา เพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจและการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ปีที่ 2 ภาคต้น เรียน 1 รายวิชา พร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำงานทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (พนักงานค่าเฉลี่ย 3.95 และนิสิตค่าเฉลี่ย 3.77) รองลงมา ได้แก่ แผนการเรียนแบบที่ 4 จบการศึกษาภายใน 2 ปี มีแผนการเรียนแบบที่ 2 แต่เป็นการเรียนออนไลน์ และแผนการเรียนแบบที่ 1 จบการศึกษาภายใน 1 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 1-2 รายวิชาพร้อมกับการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ภาคปลายเก็บข้อมูลวิจัยและสอบปริญญานิพนธ์ (พนักงานค่าเฉลี่ย 3.82 และนิสิตค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการศึกษาต่อของพนักงานและนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกันคือ อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอนสนุก (พนักงานค่าเฉลี่ย 4.16 และนิสิตค่าเฉลี่ย 4.25) ปัจจัยรองลงมาที่พนักงานเลือกคือ การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับอาจารย์ในระดับประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.90) และการได้เรียนและไปทำงานในต่างประเทศ (การฝึกปฏิบัติขณะศึกษา) (ค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนปัจจัยรองลงมาที่นิสิตเลือกคือ การได้เรียนและไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.07) และมีรุ่นพี่เครือข่ายหลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน) (ค่าเฉลี่ย 4.06)

คำสำคัญ: หลักสูตรวิทยาการการประเมิน, ความต้องการ และความต้องการศึกษาต่อ

Abstract

The purposes of this research were; 1) To Study the needs to further study in the Master of Science Program in Evaluation Methodology of private and government employees and (2) To Study the needs to further study in the Master of Science Program in Evaluation Methodology of students studying in the final year. This study applied research methodology by collected data using questionnaires with a sample of 842 people consisting of 413 employees and 429 final year students. The data used for analysis in this study contain mean, standard deviation, frequency and percentage values. And the research resulted can be summarized as followed;

Employees and students studying in the final year required to further study the Master of Science Program in Evaluation Methodology as followed; Study Plan 2: Graduation will be within 2 years, where in the first educational year in the beginning semester, learnt 4 subjects to increase knowledge, experience, and understanding. In the ending semesters, learnt 5 subjects to increase knowledge, experience, and understanding, and for outlining the dissertation proposal. In year 2, in the beginning semester, learnt 1 subject with attending the examination for the thesis outlining. In the final semester, collected data and completed the thesis. This plan obtained the most average score (employees mean were 3.82 and students mean were 3.75).

The factor affecting employees and students decision making of staff with the highest score were instructors had teaching skills in and had joyful teaching techniques (employees mean were 4.16 and students mean were 4.25). Followed by the factor that employees related to the chance in studying and practicing research with a national famous professor the lecturer (mean 3.90) and the chance in learning and internship abroad with famous companies (mean 3.75). The factor that students related to the chance in studying and practicing research abroad (mean 4.07) and having a network of the seniors after graduation (Career advancement) (mean 4.06).

Keywords: Science Program in Evaluation Methodology, Needs and Needs for further education

บทนำ

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมินหลังจากปิดปรับปรุงหลักสูตร ได้เปิดรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาปี พ.ศ. 2555 และพบปัญหาเช่นเดียวกับทุกมหาวิทยาลัย คือ มีจำนวนนิสิตเข้าศึกษาน้อยกว่าเป้าหมายที่คาดหวัง ปี พ.ศ. 2558 - 2560 มีนิสิตลงทะเบียนเฉลี่ย 8 คน จากเป้าหมายที่ตั้งไว้จำนวน 25 คน โดยในปี พ.ศ. 2558 มีนิสิตลงทะเบียนเรียน 9 คน ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 7 คน และ ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 9 คน ตามลำดับจากฐานข้อมูลส่วนใหญ่ทำงานเป็นครูในโรงเรียน ร้อยละ 47 (11 คน จากนิสิตทั้งหมด 24 คน) ทำงานในหน่วยงานราชการ ได้แก่ นักวิชาการศึกษา ร้อยละ 33 (8 คน) ทหาร ร้อยละ 5 (1 คน) ทำงานในภาคเอกชนและธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 10 (2 คน) ศึกษาอย่างเดียว ร้อยละ 5 (1 คน) ปัจจุบันมีบัณฑิตที่เข้าศึกษา ปี พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาจำนวน 8 คน นอกจากนี้ หลักสูตรฯ มีการเก็บข้อมูลความพึงพอใจและไม่พึงพอใจกับนิสิตปัจจุบันทุกภาคการศึกษา แต่ยังคงขาดข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการของลูกค้ำหรือผู้เข้าเรียนศึกษาต่อ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัจจัยค่อนข้างหลากหลายที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อของบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจในการศึกษา เหตุผลส่วนตัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยทางสังคม

และบุคคลที่เกี่ยวข้อง (จุฑามาศ ชูจินดา และคณะ, 2555) โชติ แยมแสง (2552) พบว่า ช่วงเวลาในการเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายหน่วยกิต และชื่อเสียงของสถาบัน ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อของบุคคล ในขณะที่ กาญจนา สมมิตร และคณะ (2554) พบว่า การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและการมีหลักสูตรที่หลากหลาย ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อของบุคคล

จากการศึกษาในข้างต้น จะพบว่า ความต้องการในการศึกษาต่อของบุคคลมีความแตกต่างกันไปในแต่ละหลักสูตร ดังนั้น หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน จึงจำเป็นที่จะต้องสำรวจข้อมูลดังกล่าว ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์ด้านอื่นของหลักสูตรฯ ให้สามารถสนองตอบกับความต้องการของตลาดการศึกษาต่อรวมถึงความต้องการของลูกค้าที่จะเข้าศึกษาต่อ ซึ่งเป็นผู้รับบริการของหลักสูตรฯ โดยตรง

นอกจากนี้ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับประเทศและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีการนำเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพทั้ง TQA และ AUN-QA มาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเอง ซึ่งหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงให้หลักสูตรฯ มีคุณภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพดังกล่าว จากการประชุมการจัดการความรู้ (KM) เพื่อเตรียมปรับหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน ให้ได้มาตรฐานเข้าสู่เกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพทั้ง TQA และ AUN-QA ภายในสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ได้ข้อเสนอแนะจากวิทยากรในเรื่อง หลักสูตรฯ ควรมีการสำรวจความต้องการศึกษาของลูกค้าเพื่อเป็นฐานในการนำเสนอแนะมาปรับกลยุทธ์ด้านอื่นของหลักสูตรฯ โดยควรทำวิจัยเพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรฯ รวมถึงผู้ใช้บริการหลักสูตรฯ ลูกค้า ตลาดการศึกษาและความต้องการศึกษาต่อของนิสิต บุคคลทำงาน พนักงานต่าง ๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชน เพื่อนำมาวิเคราะห์และสร้างแผนในการพัฒนาหลักสูตรฯ รวมถึงแผนกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์ด้านอื่นของหลักสูตรฯ ให้เป็นเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้สามารถสนองตอบกับความต้องการของตลาดการศึกษาและลูกค้า ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับคู่แข่งคู่เทียบของหลักสูตรฯ เพื่อสร้างโอกาสและความความได้เปรียบให้เกิดขึ้นแก่หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน

จากความสำคัญข้างต้น การวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นของลูกค้าหรือผู้รับบริการของหลักสูตรฯ โดยตรง เพื่อสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน เพื่อใช้เป็นสารสนเทศที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานและมีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพทั้ง TQA และ AUN-QA

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมินของพนักงานเอกชนและพนักงานราชการ
2. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมินของนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้าย

ความต้องการศึกษาต่อของบุคคล

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญแก่การศึกษา โดยมีแนวคิดที่ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่า ดังนั้น บุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมุ่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ซึ่งปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมีผู้นิยมเข้าศึกษาต่อมากขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาในประเทศไทยมีการขยายตัวมากขึ้น ค่านิยมในสังคม แรงจูงใจส่วนบุคคลและแรงจูงใจจากครอบครัว เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของบุคคล ได้แก่ โชติ แยมแสง (2552), วิญญู วีรยางกูร (2557), ณัฏชา สุวรรณวงศ์ (2560) และ จุฑามาศ ชูจินดา และคณะ (2556) สรุปได้ว่า แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มีแรงจูงใจที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ 1) ความต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคต 2) ความต้องการเงินเดือน ค่าจ้างที่สูงขึ้น 3) ความต้องการอาชีพที่มั่นคง 4) ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม มีชื่อเสียง 5) ค่านิยมในสังคม และ 6) พ่อแม่ต้องการให้เรียน อาจารย์แนะนำ หรือ มีเพื่อนชักชวน

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์งานวิจัยของ ธาตุณี ปลื้มสำราญ (2552), โชติ แยมแสง (2552) และ กาญจนา สมมิตร และคณะ (2554) สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อในแต่ละหลักสูตร มีดังนี้ 1) หลักสูตร (Curriculum) เป็นปัจจัยแรกที่ผู้เรียนให้ความสำคัญมากที่สุดใน การตัดสินใจเรียน 2) ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถาบัน (Institution Reputation and Credibility) 3) คณะอาจารย์ (Instructors) 4) รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching Format) ได้แก่ เป็นการเรียนการสอนในเวลาทำการ (Full Time) หรือนอกเวลาในช่วงเย็นหรือเสาร์อาทิตย์ (Part Time), เวลาเรียนตลอดหลักสูตร, การทำปริญญานิพนธ์ (Thesis) หรือว่าเป็นการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) ผู้เรียนส่วนมากจะเลือกเรียนในหลักสูตรที่เป็นการค้นคว้าอิสระมากกว่า, เรียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ส่วนมากเลือกเรียนหลักสูตรภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ, การใช้สื่อการเรียนการสอน ส่วนมากมักชอบการรับฟังบรรยาย, หนังสือและเอกสารประกอบการสอนเป็นภาษาไทยหรืออังกฤษ ผู้เรียนส่วนมากยังต้องการเรียนด้วยหนังสือและเอกสารประกอบการสอนส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย, การมอบหมายรายงานหรือนำเสนออภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนส่วนมากไม่ชอบรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการนำเสนอและการอภิปรายในชั้นเรียน 5) ค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee) 6) ความสะดวกในการเดินทาง (Convenience of Transportation) และ 7) วิธีการที่ใช้ในการสอบคัดเลือก (Selection)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้เรียน ได้แก่ จุฑามาศ ชูจินดา และคณะ (2555) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรีพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้เรียนชายและหญิงไม่มีความแตกต่างกัน, ผู้เรียนเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ, บิดาและมารดาที่มีการศึกษาสูงทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจต่ำในการศึกษาต่อ, บิดาที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อสูงกว่าอาชีพค้าขาย แต่ไม่มีความแตกต่างระหว่างอาชีพของมารดา และครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อสูงกว่าครอบครัวรายได้สูง

ศศิธร บุรณ์เจริญ (2560) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการปฏิบัติงานจริง ได้ค่าคะแนนสูงสุดเฉลี่ย 4.56 ตามด้วยปัจจัยด้านบุคลากร โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนซึ่งมีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี (ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.54) และปัจจัยด้านความเชื่อถือของสถาบัน (ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50) ผลการวิเคราะห์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพบิดาและมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว หลักสูตรและสาขาวิชาที่กำลังศึกษาและเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา ดังนั้น ปัจจัยความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาอาจารย์จึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัครเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร

นอกจากนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการศึกษาต่อ ได้แก่ วิญญู วีรยางกูร (2557) พบว่า บัณฑิตมีความต้องการด้านทรัพยากรการจัดการเรียนการสอน คือ บุคลากรที่ถ่ายทอดความรู้ มีความรู้ ความสามารถตรงตามสาขา ด้านการจัดการเรียนการสอนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด คือ ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษา

ดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนพบว่า คือ นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ ภาคธุรกิจในระดับประเทศในกลุ่มอาเซียน ด้านอาชีพที่นักศึกษาสนใจหลังจากจบการศึกษามากที่สุด คือหัวหน้าในองค์กรภาคเอกชนของไทยระดับท้องถิ่นในประเทศและระหว่างประเทศ รองลงมา คือ อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และเจ้าของบริษัท หรือธุรกิจส่วนตัวตลอดจนหัวหน้างานในองค์กรภาคเอกชนของชาวต่างประเทศในประเทศไทย ส่วน ความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตจากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในด้านทักษะวิชาชีพ ได้แก่ มีภาวะผู้นำและรู้จักการวางตัวที่เหมาะสม ด้านความสามารถทั่วไปคือ รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ความซื่อสัตย์ด้านบุคลิกภาพ คือ ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ โชติ แยมแสง (2552) และ ธาตุณี ปลื้มสำราญ (2552) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอันดับ 1 คือ ค่าใช้จ่าย รองลงมาคือ ชื่อเสียงของสถาบัน และมาตรฐานของหลักสูตร ส่วนวิธีการเรียนการสอน ต้องการศึกษแบบเข้มข้นเรียนปกติ นอกจากนี้ เหตุผลที่ต้องการศึกษาต่อของบัณฑิต ได้แก่ ความก้าวหน้าในอาชีพ สถาบันที่ต้องการศึกษา สนใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของรัฐมากกว่ามหาวิทยาลัยของเอกชน ส่วนใหญ่เลือกเรียนจากทางอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ การบอกกล่าวจากเพื่อน วันเวลาที่ต้องการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุด คือในวันเสาร์ เวลา 09.00 – 12.00 น. ค่าหน่วยกิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ในหลักสูตรศึกษาศาสตรนั้น ระดับปริญญาเอกควรมีค่าหน่วยกิตละ 9,000 บาท ส่วนระดับปริญญาโทหน่วยกิตละ 2,500 บาท และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหน่วยกิตละ 1,000 บาท ส่วนใหญ่มีความสนใจในหลักสูตรที่มีการจัดอบรมระยะสั้นเพื่อสะสมหน่วยกิต แล้วนำไปเทียบโอนในหลักสูตรปกติ และแนะนำให้หลักสูตรควรมีการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยมีรายละเอียดในเรื่องค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรและการให้ทุนต่าง ๆ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้อยู่แล้ว เพื่อให้ผู้สนใจทราบข้อมูลค่าใช้จ่ายในการศึกษา ควรปรับปรุงช่องทางการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย โดยปรับปรุงเว็บไซต์ให้บุคคลทั่วไปเข้าถึงสะดวกและน่าสนใจที่จะเข้าชม ควรสร้างเจตคติที่ดีของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย โดยให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นและประทับใจในการให้บริการและการให้คำปรึกษา แนะนำ เรื่องการเรียน การค้นคว้า การจัดทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

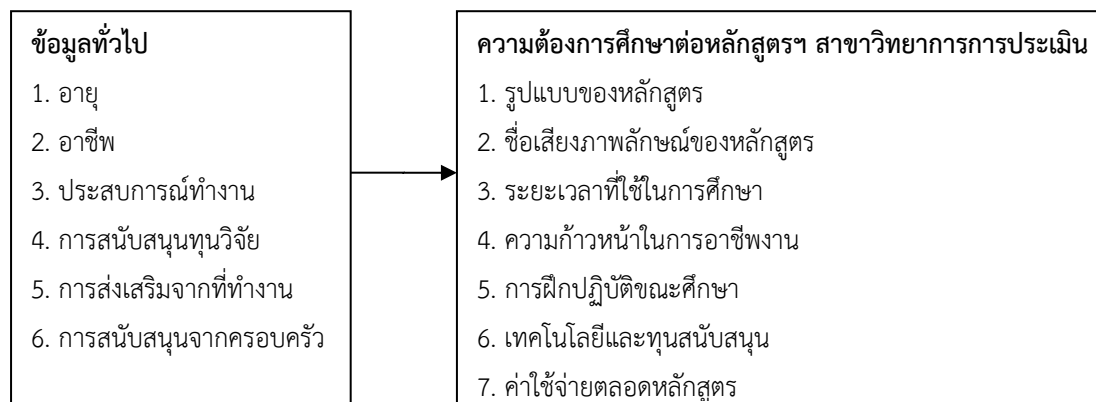
กาญจนา สมมิตร และคณะ (2552) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดเชียงใหม่เลือกศึกษาต่อหลักสูตรนานาชาติ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบกับการเรียนการสอน การวิจัย การเปิดหลักสูตรที่หลากหลายให้เลือกเรียน การบริการและการจัดสวัสดิการที่ดีสำหรับนักศึกษา และมหาวิทยาลัยมีแหล่งศึกษาค้นคว้าที่มีความพร้อมและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สืบค้นข้อมูล การสนับสนุนทุนการศึกษา และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อ คือ ตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 43.63 และผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 33.19

Temple (2009) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียน ใช้วิธีการศึกษาโดยกินระยะเวลากว่า 2 ปี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนไม่เรียนต่อ ได้แก่ ขาดการสนับสนุน คำแนะนำ และความรู้ ข้อมูลเรื่องการสมัครเข้าเรียนวิทยาลัย นักเรียนต้องการเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาระดับสูงขึ้นแต่ขาดการแนะนำจากอาจารย์ การที่มีอาจารย์ที่มีความรู้และสามารถให้คำแนะนำในการเข้าเรียนต่อในหลักสูตรหรือวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจเรียนต่อ

Greene, Zugelder, Warren, & L'Esperance (2020) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงคุณภาพโปรแกรมการศึกษาต่อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในการศึกษาต่อ ได้แก่ การกระตุ้นของครูโดยการลงทะเบียนเรียนทางออนไลน์ รัฐมีเงินทุนสนับสนุน นักเรียนได้รับการประเมินเชิงปริมาณในตอนท้ายของโปรแกรม และการที่ครูมีการให้คำปรึกษาและติดตามผลการเรียน ปัจจัยด้านโปรแกรม ได้แก่ ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการเรียน หลักสูตรมีช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงได้ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในการให้คำปรึกษา มีทรัพยากรและเครื่องมือในการเรียนรู้ และครูควรได้รับการพัฒนาในการจัดการศึกษาที่เป็นรูปแบบของการศึกษาทางไกลต่าง ๆ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการศึกษาต่อ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ ลูกค้ายในอนาคตของหลักสูตรฯ ซึ่งในการกำหนดตัวอย่างการวิจัย ใช้การเลือกตัวอย่างจากลูกค้ายในอนาคตของหลักสูตรฯ ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4-5 ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน และพนักงานราชการและเอกชน ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่นอนของประชากรได้ จึงใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane, 1973) กรณีประชากรที่นับจำนวนได้ไม่แน่นอน(Infinite population) หรือ ขนาดประชากรเป็น infinity ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อความคลาดเคลื่อน (E) เป็น $\pm 5\%$ ได้ตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4-5 จำนวน 400 คน และกลุ่มที่ 2 พนักงานในหน่วยงานต่าง ๆ 400 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกลุ่มที่ 1 นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4-5 รวม 400 คน จากมหาวิทยาลัยของรัฐบาลในกรุงเทพฯ 100 คน และ ต่างจังหวัด 100 คน จากมหาวิทยาลัยของเอกชนในกรุงเทพฯ 100 คน และ ต่างจังหวัด 100 คน และกลุ่มที่ 2 พนักงานในหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 400 คน จากหน่วยงานราชการในกรุงเทพฯ 100 คน และ ต่างจังหวัด 100 คน และหน่วยงานเอกชนในกรุงเทพฯ 100 คน และ ต่างจังหวัด 100 คน รวมทั้งหมด 2 กลุ่ม จำนวน 800 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวอย่างใช้เก็บข้อมูล

ลูกค้าย	รัฐบาล		เอกชน		รวม
	ในกรุงเทพฯ	ต่างจังหวัด	ในกรุงเทพฯ	ต่างจังหวัด	
1. นิสิตนักศึกษา	100	100	100	100	400
2. พนักงาน	100	100	100	100	400

จากการศึกษาอัตราตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ทำให้การประมาณค่าไม่ลำเอียงพบว่า อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 70 (วิภา บำเรอจิตร, 2542) ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่ต้องการเก็บข้อมูลในกลุ่มพนักงาน นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ในสังกัดรัฐบาลและเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่เก็บแบบสอบถาม จำนวนที่ละ 150 ฉบับ รวม 1,200 ฉบับ ได้ข้อมูลแบบสอบถามที่ตอบกลับมา จำนวน 842 ฉบับ ประกอบด้วย พนักงาน 413 ฉบับ และนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย 429 ฉบับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

กลุ่ม	สังกัด	จำนวนส่ง	จำนวนได้รับคืน	ร้อยละการตอบกลับ
นิสิตนักศึกษา	รัฐบาล	150	105	70.00
ในกรุงเทพฯ	เอกชน	150	107	71.33
นิสิตนักศึกษา	รัฐบาล	150	109	72.67
ต่างจังหวัด	เอกชน	150	108	72.00
พนักงาน	รัฐบาล	150	105	70.00
ในกรุงเทพฯ	เอกชน	150	103	68.67
พนักงาน	รัฐบาล	150	102	68.00
ต่างจังหวัด	เอกชน	150	103	68.67
รวม (ฉบับ)		1,200	842	70.17

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัย การเขียนข้อคำถามสำหรับการสอบถามความคิดเห็นและเขียนข้อคำถามที่จะพัฒนาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นตามมิติการประเมินต่าง ๆ สร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย มากที่สุด 5 คะแนน

ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย น้อยที่สุด 1 คะแนน

2. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม (specification table) นำนิยามปฏิบัติการที่กำหนดขึ้น มากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด เกณฑ์การประเมิน จำนวนข้อคำถาม และเขียนคำถามที่จะพัฒนาเป็นแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบคุณภาพความตรงของเนื้อหาและข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาการการประเมิน พิจารณาคำสอดคล้อง และความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ และข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC : index of item-objective congruence) กำหนดค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาต่ำสุดที่ยอมรับได้ต้องมากกว่า 0.50 และได้ค่า IOC ของข้อคำถามทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ปรับปรุงและนำไปทดลองใช้กับนิสิตและพนักงานที่ไม่ใช่ตัวอย่างวิจัย 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามตามตัวบ่งชี้ โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า มีค่ารายข้อระหว่าง 0.91-0.97 มีค่าอำนาจจำแนก (corrected item-total correlation) อยู่ระหว่าง 0.52 -0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย และพนักงานประจำ และติดตามแบบสอบถามกลับคืนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเกณฑ์ในการแปลความหมายทั้งด้านภาพรวม และรายตัวบ่งชี้ โดยใช้คุณสมบัติเรื่องความต่อเนื่องของคะแนนไว้เป็นแนวเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยมี 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับควรปรับปรุง

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 กลุ่ม รวม 842 คน ได้แก่ กลุ่มพนักงานและกลุ่มนักศึกษา พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม เป็นชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีสุดท้าย (ร้อยละ 51.00) รองลงมาคือปริญญาตรี (ร้อยละ 28.10) และปริญญาโท (ร้อยละ 19.70) ส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 45.50) และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 6 ปี (ร้อยละ 59.60) ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนจากครอบครัว (ร้อยละ 63.20) กลุ่มที่อยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นชายร้อยละ 45.10 เป็นหญิง ร้อยละ 52.60 กลุ่มที่อยู่ต่างจังหวัดเป็นชายร้อยละ 54.90 และเป็นหญิง ร้อยละ 47.40 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 842 คน

ภูมิหลัง	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ						
พนักงาน	150	48.70	263	49.30	413	49.00
นักศึกษา	158	51.30	271	50.70	429	51.00
ระดับการศึกษาสูงสุด						
กำลังศึกษาชั้นปีสุดท้าย	158	51.30	271	50.70	429	51.00
ปริญญาตรี	91	29.50	146	27.30	237	28.10
ปริญญาโท	54	17.50	112	21.00	166	19.70
ปริญญาเอก	5	1.60	5	0.90	10	1.20
อาชีพ						
ราชการ	74	49.30	109	41.40	183	44.30
รัฐวิสาหกิจ	8	5.30	16	6.10	24	5.80
เอกชน	57	38.00	131	49.80	188	45.50
อาชีพอิสระ	11	7.30	7	2.70	18	4.40
ประสบการณ์ทำงาน						
น้อยกว่า 1 ปี	4	2.70	17	6.50	21	5.10
1-3 ปี	28	18.70	41	15.60	69	16.70
4-6 ปี	12	8.00	65	24.70	77	18.60
มากกว่า 6 ปี	106	70.70	140	53.20	246	59.60
การสนับสนุนจากครอบครัว						
ไม่มี	71	47.30	81	30.80	152	36.80
มี	79	52.70	182	69.20	261	63.20
หน่วยงาน						
รัฐบาล	169	54.90	252	47.20	421	50.00
เอกชน	139	45.10	253	52.80	421	50.00
ที่ตั้ง						
กทม.	139	45.10	281	52.60	420	49.90
ต่างจังหวัด	169	54.90	253	47.40	422	50.10

ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน

1. พนักงานต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน ดังนี้

1.1 แผนการเรียนแบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลายเรียน 5 รายวิชา เพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจ และการทำโครงร่าง ทำปริญญานิพนธ์ ปีที่ 2 ภาคต้นเรียน 1 รายวิชาพร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำงาน ทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ แผนการเรียนแบบที่ 4 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยมีแผนการเรียนแบบที่ 2 แต่เป็นการเรียนออนไลน์ และแผนการเรียนแบบที่ 1 จบการศึกษาภายใน 1 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 1-2 รายวิชาพร้อมกับการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ภาคปลายเก็บข้อมูลวิจัยและสอบปริญญานิพนธ์

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการศึกษาต่อของพนักงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอน สอนสนุกรองลงมาได้แก่ การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับอาจารย์ในระดับประเทศชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และมีรุ่นพี่ที่เครือข่ายหลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน)

2. นิสิตที่กำลังเรียนอยู่ชั้นปีสุดท้ายต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน ดังนี้

2.1 แผนการเรียนแบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลายเรียน 5 รายวิชา เพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจและการทำโครงร่าง ทำปริญญานิพนธ์ ปีที่ 2 ภาคต้นเรียน 1 รายวิชาพร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำงาน ทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ แผนการเรียนแบบที่ 4 จบการศึกษาภายใน 2 ปีมีแผนการเรียนแบบที่ 2 แต่เป็นการเรียนออนไลน์ และแผนการเรียนแบบที่ 5 จบการศึกษาภายใน 2 ปีครึ่ง มีแผนการเรียนแบบที่ 2 แต่เพิ่มอีก 1 ภาคการศึกษาในการฝึกงานกับบริษัท

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการศึกษาต่อของพนักงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอน สอนสนุกรองลงมา ได้แก่ การได้เรียนและไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ มีรุ่นพี่ที่เครือข่ายหลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน) และการได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับบริษัทชั้นนำ

ผลการประเมินแผนการเรียนจำแนกตามสภาพ โดยแยกตามกลุ่มพนักงานและกลุ่มนักศึกษา พบว่าแผนที่เลือกเป็นอันดับ 1 ของทั้ง 2 กลุ่ม คือแผนการเรียนแบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 4 รายวิชา เพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ และความเข้าใจ ภาคปลายเรียน 5 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ และความเข้าใจ และการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ปีที่ 2 ภาคต้นเรียน 1 รายวิชาพร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำงานทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ พนักงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 นักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อันดับที่ 2 แผนการเรียนแบบที่ 4 จบการศึกษาภายใน 2 ปี มีแผนการเรียนแบบที่ 2 แต่เป็นการเรียนออนไลน์ พนักงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 นักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อันดับที่ 3 และ 4 ของทั้งสองกลุ่มสลับกัน อันดับที่สุดท้ายที่เหมือนกันคือแผนการเรียนแบบที่ 3 จบการศึกษาภายใน 5 ปี โดยปีที่ 1- ปีที่ 3 เน้นการเรียนแบบเก็บหน่วยกิตรายวิชาแบบออนไลน์ 10 รายวิชา ปีที่ 4 - ปีที่ 5 พัฒนา สอบ และทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ พนักงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 นักศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.22 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แผนการเรียนรู้จำแนกตามสถานภาพ

แผนการเรียนรู้	พนักงาน			นักศึกษา		
	N	Mean	SD	N	Mean	SD
1.แผนการเรียนรู้แบบที่ 1 จบการศึกษาภายใน 1 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 1-2 รายวิชาพร้อมกับการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลวิจัยและสอบปริญญานิพนธ์	413	3.75	1.05	429	3.62	0.89
2.แผนการเรียนรู้แบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลายเรียน 5 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจและการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ปีที่ 2 ภาคต้นเรียน 1 รายวิชาพร้อมกับการสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์	413	3.95	0.92	429	3.77	0.85
3.แผนการเรียนรู้แบบที่ 3 จบการศึกษาภายใน 5 ปี โดยปีที่ 1- ปีที่ 3 เน้นการเรียนแบบเก็บหน่วยกิตรายวิชาแบบออนไลน์ 10 รายวิชาปีที่ 4 - ปีที่ 5 พัฒนา สอบและทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์	413	2.84	1.28	429	3.22	1.04
4.แผนการเรียนรู้แบบที่ 4 จบการศึกษาภายใน 2 ปี มีแผนการเรียนรู้แบบที่ 2 แต่เป็นการเรียนออนไลน์	413	3.82	1.05	429	3.75	0.91
5.แผนการเรียนรู้แบบที่ 5 จบการศึกษาภายใน 2 ปีครึ่ง มีแผนการเรียนรู้แบบที่ 2 แต่เพิ่มอีก 1 ภาคการศึกษาในการฝึกงานกับบริษัท	413	3.25	1.20	429	3.69	1.00

ผลการประเมินปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อจำแนกตามสถานภาพ โดยแยกตามกลุ่มพนักงานและกลุ่มนักศึกษา พบว่าปัจจัยที่เลือกเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มพนักงาน คือ อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอน สอนสนุก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.16 อันดับที่ 2 การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับอาจารย์ในระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.90 อันดับที่ 3 ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.89 และอันดับสุดท้ายอาจารย์ผู้สอนที่มีผลงานทางวิชาการจำนวนมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.55 ปัจจัยที่เลือกเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มนักศึกษา คือ อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอน สอนสนุก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.25 อันดับที่ 2 การได้เรียนและไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.07 อันดับที่ 3 มีรุ่นพี่เครือข่ายหลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.06 และอันดับสุดท้ายอาจารย์ผู้สอนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.63 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อจำแนกตามสถานภาพ

ปัจจัยการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	พนักงาน			นักศึกษา		
	N	Mean	SD	N	Mean	SD
1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	413	3.89	0.89	429	3.73	0.96
2. ชื่อเสียงของคณะหรือสำนัก	413	3.84	0.95	429	3.75	0.96
3. อาจารย์ผู้สอนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม	413	3.69	0.88	429	3.63	1.01
4. อาจารย์ผู้สอนที่มีผลงานทางวิชาการจำนวนมาก	413	3.55	0.96	429	3.66	0.95
5. อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอน สอนสนุก	413	4.16	1.04	429	4.25	0.82
6. มีรุ่นพี่เครือข่ายหลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน)	413	3.84	1.11	429	4.06	0.89
7. การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับอาจารย์ในระดับประเทศ	413	3.90	1.04	429	3.99	0.93
8. การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับบริษัทชั้นนำ	413	3.82	1.11	429	4.04	0.91
9. การได้เรียนและไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ	413	3.77	1.15	429	4.07	0.93
10. การได้เรียนและไปทำงานในต่างประเทศ (การฝึกปฏิบัติขณะศึกษา)	413	3.75	1.13	429	4.02	0.96

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายดังนี้

พนักงานและนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายมีความต้องการศึกษาต่อแผนการเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แผนการเรียนเดียวกัน คือ แผนการเรียนที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลายเรียน 5 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจและการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ปีที่ 2 ภาคต้นเรียน 1 รายวิชาพร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน ที่วางระบบการเรียนให้สามารถจบการศึกษาภายใน 2 ปี พร้อมกับการทำปริญญานิพนธ์ให้สำเร็จ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรจึงควรนำผลการวิจัยดังกล่าวไปพิจารณาและออกแบบแผนการเรียนให้สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของหลักสูตร

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ พบว่า ทั้งพนักงานและนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอน สอนสนุก เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ รองลงมา ได้แก่ มีรุ่นพี่เครือข่าย หลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน) การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับอาจารย์ในระดับประเทศ การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับบริษัทชั้นนำ การได้เรียนและไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ การได้เรียนและไปทำงานในต่างประเทศ (การฝึกปฏิบัติขณะศึกษา) ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยชื่อเสียงของคณะหรือสำนัก อาจารย์ผู้สอนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม และอาจารย์ผู้สอนที่มีผลงานทางวิชาการจำนวนมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิญญู วีรยางกูร (2557) พบว่า ความต้องการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ด้านทรัพยากรการจัดการเรียนการสอนคือบุคลากรที่ถ่ายทอดความรู้ มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาด้านการจัดการเรียนการสอน ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดคือ ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาดูงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า คือนักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการภาคธุรกิจในระดับประเทศ ในกลุ่มอาเซียน ด้านอาชีพที่นักศึกษาสนใจหลังจากจบการศึกษามากที่สุด คือ หัวหน้าในองค์กรภาคเอกชนของไทยระดับท้องถิ่นประเทศและระหว่างประเทศรองลงมา คือ อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการและเจ้าของบริษัทหรือธุรกิจส่วนตัว ตลอดจนหัวหน้างานในองค์กรภาคเอกชนของชาวต่างประเทศในประเทศไทย

ชาวุฒิ ปลื้มสำราญ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและเพื่อศึกษารูปแบบหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) ของคณะพลศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สนใจศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สนใจศึกษา คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะพลศึกษา ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย มหาบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา และสาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จำนวนทั้งสิ้น 96 คน โดยใช้แบบสอบถามสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการด้านรูปแบบหลักสูตรโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 51.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าต้องการจัดการศึกษาหลักสูตร กศ.ด. โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยระบบการสอนบรรยายในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 69.79 และพบว่าต้องการที่จะให้มีการจัดการศึกษาโดยมีการสอนร่วมกับสถาบันการศึกษา ในต่างประเทศและต้องการที่จะให้มีการจัดการศึกษาทางกีฬาโดยเฉพาะ

2. ความต้องการด้านโครงสร้างหลักสูตรโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 65.54 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าโครงสร้างหลักสูตร กศ.ด. ที่ต้องการให้เปิดสอนปีการศึกษา 2553 โดยมีปริญญานิพนธ์ 36 หน่วยกิต หมวดวิชาแกน 7 หน่วยกิต หมวดวิชาเอก 6 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือก 3 หน่วยกิต รวม 52 หน่วยกิต จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 71.88 และพบว่ามีความต้องการเลือกรายวิชาตามความสนใจของผู้เรียน และคณะสามารถจัดหาบุคลากร

มาสอนได้มีการทำปริญญานิพนธ์ 36 หน่วยกิต ต้องการที่จะให้มีหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ และต้องการให้มีการจัดหลักสูตรทางกีฬาโดยเฉพาะ

3. ความต้องการด้านการบริหารหลักสูตรโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการให้จัดการศึกษาในวินเสาร์ – อาทิตย์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 57.29 และพบว่า การคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต้องการวิธีการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาตามความสนใจเฉพาะทางหรือความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถด้านกีฬา ความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการศึกษา ต้องการให้มีการพิจารณาทุนการศึกษา ในขณะที่เรียนต้องการให้มีทุนสนับสนุนสำหรับการทำวิจัย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน ควรนำแผนการสอนแบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลายเรียน 5 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจ และการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ปีที่ 2 ภาคต้นเรียน 1 รายวิชา พร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลายเก็บข้อมูลและการทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ มาพิจารณากับการวางระบบการออกแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา ตลอดจนการจัดให้มีการทำปริญญานิพนธ์ให้นักศึกษาสามารถจบการศึกษาภายใน 2 ปี ตามเป้าหมายของหลักสูตร

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการของพนักงานและนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายเริ่มมีความต้องการเรียนแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการประเมิน อาจจะเพิ่มเนื้อหาที่สามารถเข้าเรียนออนไลน์ เพื่อให้บัณฑิตศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าและนำผลที่นักศึกษาได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน เช่น Flipp Classroom การเรียนผ่าน YouTube การเรียนผ่าน google classroom เป็นต้น

3. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของทั้งพนักงานและนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คือ ทักษะการสอนของอาจารย์ สอนสนุก ดังนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรนำสารสนเทศดังกล่าว ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีความน่าสนใจตรงกับความต้องการของพนักงานและนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย จนเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประชาสัมพันธ์และเป็นข้อความในสื่อประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายยังมีความสนใจทำวิจัยในต่างประเทศและบริษัทชั้นนำ จึงน่าจะส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรและนำไปประชาสัมพันธ์ด้วย

4. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อคือ การฝึกปฏิบัติหรือการจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมหรือประสบการณ์ตรงร่วมกับอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมในระดับชาติ ที่เป็นแหล่งทุนวิจัยของอาจารย์ การมีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือการวิจัยในระดับชาติ ดังนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรพิจารณาทบทวนกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่จะเข้ามาศึกษาต่อ เพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอน และค้นหาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างจากหลักสูตรอื่น

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายให้สามารถเพิ่มจำนวนผู้เข้ามาศึกษา ทั้งนี้ควรทดลองเปรียบเทียบผลของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย ตลอดจนการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้เข้ามาศึกษาในการเข้าถึงช่องทางประชาสัมพันธ์

3. ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกิจกรรมจากสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติงานวิจัยและประเมินในสถานการณ์จริง ตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ให้เกิดคุณค่าแก่สังคม

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สมมิตร และคณะ. (2552). *ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลักสูตรนานาชาติของนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่*. ทุสสนับสนุนการวิจัย. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, เชียงใหม่.
- จุฑามาศ ชูจินดา, กิตติยานภลัย ภูตระกูล และณภัทร โชครนินกุล. (2555). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรี*. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- โชติ แยมแสง. (2552). *การสำรวจความสนใจและต้องการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร สาขาการจัดการการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*.
- ณัชชา สุวรรณวงศ์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา (ระบบโควตา) ประจำปีการศึกษา 2560*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ. (2552). *ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิญญู วีรยางกูร. (2557). *การศึกษาความต้องการและความคาดหวังต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 3 การบูรณาการงานวิจัยไทยเชื่อมโยงกับเครือข่ายสังคมอาเซียน.
- วิภา บำเรอจิตร. (2542). *อัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งตอบด้วยความจริงใจที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง*. ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร บุรณ์เจริญ. (2560). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. วารสาร Mahidol R2R e-Journal. 4 (2): กรกฎาคม – ธันวาคม 2560. Retrieve April 25, 2020 from <http://doi.org/10.14456/jmu.2017.27>
- Greene, C., Zugelder, B. S., Warren, L. L., & L'Esperance, M. (2020). What Factors Influence Motivation for Graduate Education? *Critical Questions in Education*. 11 (1). Winter: 21-37.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.
- Temple, S. L. (2009). *"Factors that Influence Students' Desires to Attend Higher Education"*. Seton Hall University Dissertations and Theses (ETDs). Retrieve May 1, 2020 from <https://scholarship.shu.edu/dissertations/420>